

מ"ת 28510/08/20 - מדינת ישראל נגד מוחמד עבד אל קאדר

בית המשפט המחוזי בירושלים

21 ספטמבר 2020

בפני כב' השופט ארנון דראל

מ"ת 28510-08-20 מדינת ישראל נ' אל קאדר

בעניין: מדינת ישראל

ע"י פרקליטות מחוז ירושלים

המבקשת

נגד

מוחמד עבד אל קאדר

ע"י עו"ד אלי כץ

המשיב

החלטה

1. נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של חבלה בכוונה מחמירה - עבירה לפי סעיף 329 (א) (1)-(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**); החזקת סכין שלא כדין - עבירה לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין ו- תקיפה סתם - עבירה לפי סעיף 379 לחוק העונשין.

2. מתיאור העובדות שבכתב האישום נלמד כי ביום 21.7.20 הייתה קטטה בין י' לבין ס', שהוא אחיו של המשיב. בעקבות הקטטה הגיעו עזאם עבד אל קאדר (להלן: **עזאם**), אביו של המשיב והמשיב לביתו של מוסא קאק, שהוא אביו של י'. המשיב הגיע למקום כשהוא אוחז בגז מדמיע. בנסיבות שאינן ברורות אירעה קטטה שבמהלכה ריסס המשיב גז מדמיע על משפחתו של י'. הקטטה הביאה לכך שעזאם והמשיב נפגעו בראשם מאדם שזהותו אינה ידועה.

3. ביום המחרת, 22.7.20 בשעה 15:00 לערך, בעת שהמתלונן נסע ברכבו, עזאם נסע ברכב אחר, כאשר המשיב יושב במושב האחורי של אותו רכב. במהלך הנסיעה המשיב החזיק בסכין מתקפלת בצבע שחור, שאורכה 15 ס"מ.

4. כאשר עזאם ראה במראת הרכב את הרכב שבו נהג המתלונן, הוא שאל את המשיב מי נוסע ברכב שמאחוריהם, והמשיב ענה כי מדובר במתלונן. עזאם אפשר למתלונן לעקוף את רכבו, וזיהה כי אכן זה המתלונן. לאחר מכן עקף עזאם את המתלונן וחסם את המשך נסיעתו כך שהמתלונן נאלץ לעצור את הרכב.

5. בהמשך לעצירת הרכבים, המשיב יצא במהרה מהרכב שבו ישב, בעודו מחזיק סכין, התקרב את מושב

הנהג של הרכב שבו ישב המתלונן, וניסה לדקור את המתלונן בצווארו פעמיים דרך החלון, אולם המתלונן הרים את ידיו באופן שגונן על פניו וראשו, כך שנגרמו לו חתכים בידיים אך הוא לא נפגע בצוואר. המשיב פתח את דלת הרכב, דקר את המתלונן שלוש דקירות ברגל השמאלית, וחדל ממעשיו רק לאחר שאחר הרחיקו מהמקום.

6. לצד כתב האישום המבקשת הגישה בקשה למעצר עד לתום ההליכים. נוכח קיומה של מחלוקת בדבר הראיות לכאורה, טענו הצדדים את טענותיהם בקשר לכך לפני כב' השופטת ש' רנר. בהחלטה שניתנה ביום 21.8.20 קבעה כב' השופטת רנר כי קיימות ראיות לכאורה, וכן דחתה את הטענות לאכיפה בררנית. בכל הנוגע לעילת מעצר וחלופה נקבע כי קמה חזקת המסוכנות הסטוטורית, שבוודאי אינה נסתרת נוכח היות האירוע אלים ביותר, שלא התרחש במהלך קטטה אלא יום לאחר מכן, ובמזל לא הסתיים בצורה חמורה יותר.

7. בנסיבות אלה, ואף שכב' השופטת רנר הייתה ערה לכך שמדובר בנער צעיר בן 19, שנעדר עבר פלילי, המצוי במעצר (נכון לאותו זמן לפרק זמן של שבועיים וחצי), היא קבעה כי יש מקום להערכת המסוכנות הנשקפת ממנו ויכולתה של חלופת מעצר להפיג את המסוכנות על ידי גורם מקצועי האמון על כך. בית המשפט הורה אפוא על הגשת תסקיר מעצר וקבע דיון נוסף ביום 6.9.20.

8. סמוך לפני מועד הדיון שנקבע התבקשה על ידי שירות המבחן דחיה עד ליום 22.9.20. בא כוח המשיב התנגד לדחייה, וביקש לדון בשחרור המשיב מבלי להמתין פרק זמן נוסף. בהחלטה מיום 2.9.20 קיבלתי את בקשת שירות המבחן באופן חלקי וקבעתי כי התסקיר יוגש עד ליום 17.9.20. במסגרת נימוקי הבקשה ציינתי כי ההצטיידות בסכין, והשימוש בו מלמדים על מסוכנות בעוצמה גבוהה, ומחייבים בחינה של יכולת השליטה בכעסים. משכך, נדרשת קבלת עמדה מקצועית של שירות המבחן, שתתייחס גם באשר לבחינת התאמתם של המפקחים שיוצאו, וכן קבלת מידע באשר להיותו של הסכסוך שהביא למעשה מלכתחילה אקוטי.

9. סמוך לפני המועד שנקבע הודיע שירות המבחן כי בשל ריבוי מקרה קורונה בבית המעצר הדירים, לא ניתן היה לקיים וויעוד חזותי, וכי הצפי לגשת תסקיר הוא ביום 15.10.20, וזאת נוכח חופשות חגי תשרי.

10. בא כוח המשיב ביקש שהדיון יתקיים בכל זאת ועמד על תחושת הדחיפות בשחרור המשיב לחלופת מעצר הדוקה ככל שתהיה. לדבריו מעצר כה ממושך שיגיע כדי 75 ימים עד לקבלת תסקיר מעצר אינו סביר וכי ניתן למצוא חלופה הולמת למעצרו. הוא הפנה לכך שהמדובר באדם כבן 40, שזו הסתבכותו הראשונה בפלילים והציע שתי כתובות חלופיות למעצר בית: כתובת אחת בכפר עקב (מעבר לגדר הפרדה) וכתובת שנייה בבית חנינא, ששתייהן מרוחקות ממקום מגוריו של המתלונן. בנוסף הציע בא כוח המשיב פיקוח של אביו ואמו של המשיב, ושש אחיות של האם בגילאים 26-51. אף שהחלטתה של כב' השופטת רנר אינה עומדת לדיון לפני העלה בא כוח המשיב טענות אף במישור הראייתי וכן טען שוב לכך שלא ננקטה גישה אחידה כלפי מעורבים בעבירה חמורה יותר מקרב המשפחה השנייה.

11. באת כוח המבקשת התנגדה לשחרור המשיב לכל חלופה והבהירה כי אף אם היה תסקיר מעצר, הייתה

גישת המבקשת למעצר עד לתום ההליכים.

12. טרם מתן החלטה הצעתי לבא כוח המשיב לנסות ולהציע חלופה מתאימה יותר - שלא תימצא באזור ירושלים, ותוך הצעת מפקחים טובים יותר. סברתי כי אין מקום לשלול מראש את האפשרות לשחרור אף בהיעדרו של תסקיר ואולם אפשרות כזו יכולה לעמוד על הפרק רק כאשר החלופה הדוקה יותר, ורק כאשר המדובר בחלופה המרוחקת ממוקד הסכסוך מרחק ניכר.

13. בדיון נוסף שהתקיים היום הוברר כי המשיב אינו יכול להציע חלופה מרוחקת. בנוסף נלמד כי המשיב אובחן כ"חיובי-גבולי" לנגיף הקורונה והוא שוהה במתחם מבודד של בית המעצר. בא כוח המשיב חזר על בקשתו לשחרר את המשיב כבר עתה והציע את החלופות שהוצגו בדיון הקודם, תוך הוספת פיקוח אלקטרוני. בא כוח המבקשת חזר על עמדתה כי אין לשחרר את המשיב.

14. לאחר בחינת טענות הצדדים הגעתי לכלל מסקנה כי אין מנוס מהמתנה לתסקיר מעצר וכי החלופות שהוצעו אינן יכולות להתקבל בטרם בחינתן על ידי שירות המבחן.

15. שאלת ההמתנה הממושכת לתסקירי מעצר אינה חדשה ומאז הונהג ההסדר המאפשר קבלת תסקירים כאלה, עם הוספת סעיף 21א' לחוק סדר הדין הפלילי [סמכויות אכיפה - מעצרים], התשנ"ו-1996, בשנת 1998, רבו המקרים שבהם פונים בתי המשפט לקבל תסקיר. תסקיר כזה יכול לחשוף לפני בית המשפט תמונה הרחבה יותר על אודות הנאשם שמעצרו מתבקש, על אודות קרבן העבירה, על הסכסוך ולאפשר הערכה מושכלת ומבוססת יותר באשר לסיכון להישנות התנהגות פוגעת. אלא שלצד התועלת, ריבוי הפניות לקבלת תסקירים יצר עיכוב בלתי סביר, שמותיר את מי שמתבקש מעצרו במעצר פרק זמן ממושך יחסית.

16. המקרה שלפני הוא דוגמא טובה לכך, מקום בו כתב האישום הוגש ביום 13.8.20, ההחלטה בדבר קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר ניתנה ביום 21.8.20 ואילו התסקיר עתיד להתקבל ביום 15.10.20 (כמעט חודשיים לאחר מכן).

17. אף שלתסקיר יכולה להיות חשיבות אין מדובר בחובה, ועל בית המשפט לבחון את נחיצותו בעת שהוא שוקל אם להזמין או להימנע מכך (לשיקולים השונים ר' בש"פ 27/15 **עלי יונס נ' מדינת ישראל** (15.1.2015)). על בית המשפט לשקול את האפשרות האם אין מקום לכך שיבחן את החלופה בעצמו:

"קשישים שבינינו יזכרו כי בעבר לא עמד לרשות בית המשפט של מעצר הכלי של תסקיר מעצר ... ניתן להבין את הנטייה הטבעית של שופט המעצרים להידרש לתסקיר מעצר, אולם יש לקחת בחשבון כי הדבר יוצר עומס על שירות המבחן. עומס שבתורו גורם להתארכות ההליכים בתיקים בהם באמת ובתמים יש צורך בתסקיר. לדידי, על בית משפט של מעצר להפעיל שיקול דעת ולא להשתמש בשירות המבחן באופן "אוטומטי". יש מקרים שעל פניהם חלופת מעצר לא תסכון, ובמקרה האמור אין טעם להפנות לשירות המבחן. יש מקרים

שעל פניהם ראויים לחלופת מעצר, ובית המשפט יכול להתרשם ישירות מהמפקחים המוצעים ומטיב החלופה על רקע המעשה והעושה, אף ללא צורך לקבל "גושפנקא" משירות המבחן. אכן, בעולם אידילי, המצב הרצוי הוא שכל חלופה תיבחן גם על ידי שירות המבחן, אך הרצוי לחוד והמשאבים המצומצמים של שירות המבחן לחוד. כחלק בלתי נפרד מהתפקיד והאחריות הכבדים המוטלים על שופט המעצרים, שומא עליו לקחת על כתפיו לעיתים את ההחלטה לשחרר לחלופת מעצר גם ללא תסקיר שירות מבחן...

ההפניה לתסקיר שירות מבחן, בעוד הנאשם שוהה במעצר, צריכה אפוא להיעשות במקרי הביניים בהם חלופת מעצר תוכל לסכון, אך בכפוף לבחינה מקיפה ומעמיקה יותר שיכול ותיעשה אך על ידי שירות המבחן" (בש"פ 478/12 פריח אלאעסם נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (23.1.2012)).

18. המקרה שלפנינו נמנה על מקרי הביניים, בהם חלופת מעצר אפשרית, אך נדרשת בחינה מקיפה ומעמיקה יותר שיש לערוך אותה על ידי שירות המבחן. מדובר במי שמואשם בעבירת אלימות חמורה שעירבה שימוש בסכין שאורכו 15 ס"מ. הסכין הייתה מצויה עם המשיב בתוך רכב, והוא לא הסתפק בהצטיידות בסכין, אלא יצא מתוך הרכב וניסה לדקור את קורבן העבירה בצווארו, ומשהדבר לא צלח באיברי גוף אחרים. כל זאת נעשה על רקע סכסוך בין משפחות, ובחלוקת יום מאירוע קטטה בין הנצים, כאשר ככל הנראה קודם לאירוע הושגה בין הצדדים הודנה.

19. המעשה הוא אפוא מעשה חמור המעיד על מסוכנות ברמה גבוהה. מן הצד האחר, המדובר במי שאין לו עבר פלילי, הוא בן 19, וניהל עד עתה אורח חיים נורמטיבי.

20. הפער בין המעשה לעושה מצריך בחינה מקצועית שתיתן מענה למידת המסוכנות ותבחן עד כמה חלופה, בין שהיא כוללת מעצר בפיקוח אלקטרוני ובין שלא, יכולה לתת מענה לסיכון. נוסף על כך מדובר באלימות על רקע סכסוך בין משפחות ורק באמצעות תסקיר ניתן להביט בצורה רחבה יותר על הסכסוך ועל מכלול המעורבים וללמוד באשר למרחק הראוי בין מקום החלופה לבין מקום מגוריו של המתלונן. על רקע זה, ניתנו החלטות כב' השופטת רנר והחלטתי לאחר מכן, להמתין לקבלת תסקיר מעצר.

21. אלא שחלוקת פרק זמן כה ממושך יכול לשנות את נקודת האיזון, ומטעם זה הייתי נכון, גם אם בדוחק, לבחון בעצמי חלופה למעצר ובלבד שהמדובר יהיה בחלופה מרוחקת מרחק ניכר מירושלים ושהמפקחים שיוצעו בגדרה יהיו מפקחים שניתן לסמוך עליהם ללא קושי. לאחר שהוברר כי לא עומדת על הפרק חלופה מרוחקת, וכי המפקחים המוצעים הם ההורים, כאשר האב היה ברכב ונהג כפי שנהג, ודודותיו של המשיב, לא מצאתי כי ניתן לשחרר את המשיב לחלופה כזו ללא תסקיר.

22. עניין אחרון, הוא אבחון של המשיב כ"חיובי-גבולי" לנגיף הקורונה. לא שוכנעתי כי יש בכך כדי להביא למסקנה אחרת ולא הונח בסיס לקבוע כי שב"ס אינו מסוגל לתת מענה לצרכים הבריאותיים.

23. על יסוד כל האמור יישאר המשיב במעצר עד לקבלת תסקיר. המשך הדיון נקבע ליום **15.10.20** בשעה

15:00. המשיב יוזמן להיוועדות חזותית. יש לזמן מתורגמן לערבית.

24. התסקיר יוגש עד למועד זה. שירות המבחן יעשה מאמץ להקדים את הגשתו וככל שהדבר יתאפשר מועד הדין יוקדם.

25. המזכירות תעביר את ההחלטה לפרקליטות ולסנגור (בהסכמתם), לשב"ס לצורך המסירה למשיב, וכן לשירות המבחן למבוגרים.

ניתנה היום, ג' תשרי תשפ"א, 21 ספטמבר 2020, בהעדר הצדדים.